

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

संस्कृत विशारद (बी.ए.) – बहिस्थ

परीक्षा : मे-जून -२०२४

सत्र २ रे

विषय: पर्यावरण अध्ययन (22E423)

Date: 24/05/2023	Total marks: 100	Time: 10.00 a.m. to 1.00 p.m.
------------------	------------------	-------------------------------

- सूचना : १) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. २) सर्व प्रश्नांना समान गुण (२०) आहेत.
- प्र. १) जैवविविधता म्हणजे काय? जैव-विविधतेचे (Bio-Diversity) तीन स्तर, पातळ्या, संवेदनशील प्रदेश, प्रदेशनिष्ठता, जैवविविधतेची मूल्ये आणि जैवविविधतेला असलेले धोके याविषयी माहिती द्या. 20
- प्र. २) घनकचरा व्यवस्थापन या विषयावर निबंध लिहा. 20
- प्र. ३) कोणतेही पाच(५) पर्यावरण विषयक कायदे सविस्तर लिहा. 20
- प्र. ४) गवताळ प्रदेश परिसंस्थेविषयी खालील मुद्द्यांच्या आधारे माहिती द्या. 20
१. गवताळ परिसंस्थेची (Grassland ecosystem) लक्षणे.
  २. भारतात आढळून येणारे गवताळ प्रदेशाचे प्रकार त्यांचे ठिकाण आणि व्यवच्छेदक लक्षण.
  ३. गवताळ परिसंस्थेची रचना आणि कार्य.
  ४. गवताळ प्रदेश परिसंस्थेला असलेले धोके.
- प्र. ५) वायुप्रदूषण ही समस्या खालील मुद्द्यांच्या आधारे विशद करा. 20
१. वायुप्रदूषकांचे प्रकार उदाहरणासहित.
  २. वायुप्रदूषणाचे परिणाम आणि कारणे.
  ३. ओझोनवायू
  ४. वायुप्रदूषणाचे मोठे उदाहरण (भारतातील)
- प्र. ६) थोडक्यात उत्तरे द्या. 20
१. कर्बचक्राची आकृती सहित माहिती द्या आणि मानवी हस्तक्षेपामुळे कर्बचक्रावर होणाऱ्या परिणामांविषयी लिहा.
  २. खारफुटीची जंगले कुठे आढळतात, त्यांची मुख्य लक्षणे आणि कार्ये कोणती आणि खारफुटीचे महत्त्व थोडक्यात सांगा.
- प्र. ७) टीपा द्या 20
१. नूतनीकरणक्षम उर्जा साधने आणि त्यांचे निसर्गावर होणारे परिणाम.
  २. मूलस्थानी जैवविविधता संवर्धन पद्धती. (In-situ Bio-diversity Conservation Method)
- प्र. ८) लघु-निबंध लिहा. 20
१. शहर आणि पर्यावरण
  २. जागतिक तापमानवाढ
